

Юсуф Акчура • “Үч түр саясат”

Bozkurt Yayınları Nu: 23

Yazar

Yusuf Akçura

Çevirmen

Erdem Yılmaz

Yayın Koordinatörü

Kadir Sönmez

1. Baskı

Haziran 2026

ISBN: 978-625-93417-1-2

Bozkurt Yayınları

Çatalmeşe Mah. 208. Sokak Nu: 54-54 D: 11

Çekmeköy – İstanbul

Tel: 0 850 346 5878

E-Posta: bilgi@bozkurtyayinlari.com

www.bozkurtyayinlari.com

Yayınevi Sertifika Nu: 79999

Basımevi Sertifika Nu: 46519 (Meteksan Matbaacılık)

Her hakkı saklıdır. Bu kitabın hiçbir bölümü, ekler ve fotoğraflar, yayınevinin yazılı izni olmaksızın mekanik ya da elektronik veya başka herhangi bir yöntemle, hiçbir şekil ve biçimde iktibas edilemez; yeniden satış amacıyla fotokopi de dâhil olmak üzere hiçbir sistemle çoğaltılamaz. Dergi, gazete veya radyo-TV'lerce yapılacak alıntılar, kaynak gösterilmesi şartıyla bu hükmün dışındadır.

Үч түр саясат

Юсуф Акчура

Çevirmen: Erdem Yılmaz

*Bu kitap, Yusuf Akçura'nın vefatının
90. yılına armağan edilmiştir.*

Бул китеп Юсуф Акчуранын каза болгонунун
90 жылдыгына арналат.

İÇİNDEKİLER

Önsöz • 12

БАШ СӨЗ • 14

КИРИШ СӨЗ • 16

Зухра Алтымышова

Үч түр саясат • 28

Өмүр баяны

Эрдэм ЙЫЛМАЗ 2001-жылы Сакарья шаарында төрөлгөн. 2023-жылы Сакарья университетинин Саясат таануу жана Мамлекеттик башкаруу бөлүмүн аяктаган. Азыркы учурда Кыргыз-Түрк “Манас” университетинде Эл аралык мамилелер бөлүмүндө магистратура программасы боюнча окуусун улантууда. Хүсейин Нихал Атсыздын Түрк мамлекетинин туруктуулугу тууралуу жазгандарына таасирленип, **“Түркия тарыхы тууралуу ойлор 1040–1922”** аттуу эмгегин (2021) жазган.

Профессор доктор Көксал Шахиндин жетекчилигинде жазган **“Түркияда Экинчи дүйнөлүк согуш жылдарындагы Түрк дүйнөсүнүн кабылдоосу: Кызылалма журналынын мисалында”** аталышындагы дипломдук ишин (2023) китеп түрүндө жарыялаган.

Харун Өрс менен бирге **“Доктор Жамилдин Кыяматта окулган хутбасы”** аттуу эмгекти (2024) басмага даярдаган.

Жусуп Абдрахмановдун **“Кыргызстан”** аттуу эмгегин (2024) Түркия түркчөсүнө которгон.

Сакарья университетинин Түрк дүйнөсүн изилдөө жана колдонмо борборунда жана Кыргыз-Түрк “Манас” университетинин Түрк дүйнөсүн стратегиялык изилдөө борборунда изилдөөчү, Түрк тышкы саясаты боюнча изилдөө борборунда адис, Политикалык стратегиялар изилдөө борборунда Кыргызстандын координатору катары макалаларды жарыялаган.

Ошондой эле эл аралык рецензияланган **“Түрк Академиясы”** журналынын алдын ала текшерүү редактору жана **“Жаш котормочулар”** журналынын негиздөөчүсү болуп саналат.

Диляра ДОЛОТАЛИЕВА Кыргыз-Түрк Манас университетинин Эл аралык мамилелер бөлүмүнүн 3-курсунун студенти.

Bu kitabın yazım sürecinde bana destek olan Kasım Pehlivan, Mehmet Emre Kiremitler ve basım sürecinde desteklerini esirgemeyen Serkan Akgöz'e en içten teşekkürlerimi sunarım.

Erdem YILMAZ

Бул китепти жазуу учурунда мага колдоо көрсөткөн Касым Пехливанга, Мехмет Эмре Киремитлерге жана басып чыгаруу учурунда колдоосун аябаган Серкан Акгөзгө чын жүрөктөн ыраазычылыгымды билдирем.

Эрдем ЙЫЛМАЗ

Önsöz

Türk düşünce tarihinin dönüm noktalarından biri olan Yusuf Akçura'nın Üç Tarz-ı Siyaset adlı eseri, yalnızca Osmanlı'nın son dönemine değil, aynı zamanda Türk dünyasının geleceğine de ışık tutan bir metindir. Akçura, bu eserinde Osmanlılık, İslamcılık ve Türkcülük gibi üç temel siyasi yaklaşımı derinlemesine analiz ederek, Türk milletinin kurtuluş ve yükseliş yollarını tartışmıştır. Onun bu çalışması, döneminin ötesine geçerek günümüzde de siyaset bilimi, tarih ve milletleşme süreçleri bağlamında önemli bir kaynak olma özelliğini korumaktadır.

Elinizdeki bu çeviri, Yusuf Akçura'nın fikirlerini Kırgız Türkçesinde ulaştırmayı amaçlayan önemli bir girişimdir. Kırgız Türkçesine kazandırılan *Үч Түр Саясат*, yalnızca dilsel bir aktarım değil; aynı zamanda bir düşünce mirasının, ortak bir milli şuura katkı sunma çabasıdır. Bu çeviri, Türk dünyasında ortak tarih ve idealleri anlamada yeni kapılar açacak; Kırgız aydınlarına, öğrencilerine ve araştırmacılarına Akçura'nın fikir dünyasını kendi ana dillerinde okuma imkânı verecektir.

Bu eser, Türk dünyasında entelektüel mirasın ortaklaşa sahiplenilmesi ve yaygınlaştırılması adına atılan mütevazı fakat anlamlı bir adımdır. Yusuf Akçura'nın idealleriyle büyüyen ve geleceğe yön vermek isteyen her Türk genci için bu çeviri önemli bir başvuru kaynağı olacaktır. Bu vesileyle, Girişi yazan ve Yusuf

Akçura'nın hayatı ve faaliyetine değinen Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi'nin değerli hocalarından Zuhra Altımyşova'ya teşekkürlerimizi sunarız.

Erdem YILMAZ-Dilyara DOLOTALİEVA

БАШ СӨЗ

Түрк ойлонуу тарыхындагы чоң бурулуштардын бирине айланган Юсуф Акчуранын “*Üç Tarz-ı Siyaset*” аттуу эмгеги, тек гана Осмон империясынын акыркы мезгилине эмес, ошондой эле түрк дүйнөсүнүн келечегине да жарык чачкан маанилүү эмгек болуп саналат. Акчура бул эмгегинде Осмончулук, Исламчылык жана Түркчүлүк сыяктуу үч негизги саясий көз карашты терең анализдеп, түрк элинин көз карандысыздык жана көтөрүлүш жолдорун талкуулайт. Анын бул эмгеги ошол мезгил менен гана чектелип калбастан, бүгүнкү күндө да саясат таануу, тарых жана улутка айлануу процесстеринин алкагында маанилүү булак болуп саналат.

Колуңздагы бул котормо, Юсуф Акчуранын ойлорун кыргыз тилине жеткирүүнү максат кылган маанилүү кадам болуп саналат. Кыргыз тилине которулган “*Үч түр саясат*”, тек гана тилдик котормо эмес, ошондой эле терең ой толгоо мурасы жана жалпы улуттук аң-сезимге салым кошуу аракетин билдирет. Бул котормо, түрк дүйнөсүндө жалпы тарых жана идеалдарды түшүнүүгө жаңы эшиктерди ачып, кыргыз интеллектуалдарына, студенттерге

жана изилдөөчүлөргө Акчуранын ой дүйнөсүн өз эне тилинде окууга мүмкүнчүлүк берет.

Бул эмгек, түрк дүйнөсүндөгү интеллектуалдык мурастын биргеликте колдоого алууга жана жайылтууга багытталган кичинекей, бирок маанилүү кадам болуп эсептелет. Юсуф Акчуранын идеалдарынан таасир алган жана келечекте жигердүү иштерди жасагысы келген ар бир түрк тектүү жаштар үчүн бул котормо маанилүү булак болуп эсептелет. Ошондой эле кириш сөз жазган, Юсуф Акчуранын өмүр баяны менен ишмердүүлүгүнө токтолгон Кыргыз-Түрк “Манас” Университетинин ардактуу окутуучусу Зухра Алтымышова эжейге ыраазычылыгыбызды билдиребиз.

Эрдем ЙЫЛМАЗ-Диляра ДОЛОТАЛИЕВА